

ფლინაღი 80-III.

აპრილი, 1907 წ.

მე... მის... მის... მის...
მე... მის... მის... მის...
მე... მის... მის... მის...

ტფილისი

ელექტრონის სტამბა წიგნების გამომცემელ ქართველთა კავშირისა.

1907

შინაარსი

I—პატარა მათხოვარი.—დექსა სოფ. გ.—ძისა	3
II—მუხა და ცაცხვი.—მოთხრობა, გიორგისა	5
III—მონადირე და შეფის ქალი.—ზღაპარი, ჯ. ბოცვაძისა	10
IV—ორი მონადირე.—თარგმანა, ტასიასა	16
V—შურიანის ჯილდო.—ი. მ.—ანისა	18
VI—პირუტყვების გონიერება:—1) მოხერხებული ძაღლი. 2) დაკარგული ბავშვის პოვნა.—თარგმანა, ნინო მაჭავარიანისა	20
VII—ნარევი.—ა) პატარა ზანგი, გ. ნაშორაძისა.—ბ) გრძნო- ბის შეცდომები—გ) გამოცანები.—დ) რებუსი	22

პატარა მათხოვარი

ესეთ ზაწია გოგონას,
კაბა რომ დაჭკონკებია;
მათხოვრად დადის, ამასაც
წამება წილად რგებია.

მარტოდ შთენილი ზატარა
ბღე-მუდამ დაიარება,
გამკლელს გაუშვერს გამსდარ სელს,
საბრალოდ ემუდარება:

„ძია, მომხედე ობოლსა,
არა-ვინა შეავს მოძულელი,
სიმშილ-სიცვივე გულს მიკლავს,
შეძღვე უარესს მოველი“.

იმას სთხოვს, კვალად ცრემლებით
სხვას შესტიკტიკებს ამასა:
„მტურმა დაგვიწვა სახლ-კარი,
ტყვიან მთარტვეს მაძისა.

იქ, საედრის გვერდით დედცა
იმხსთან ასაფლავია,
იმ დღიდან ჩემი დღეებიც
კუკუშეთი და შავია“!..

ამაჲ სიტყვებით გოგონა
ქუჩებში დაიარება,
გამძლეულ-გამომძლეულს შესტირის
და შეუღას ეძუდარება.

სოლ. გ—ძე.

მუსა და ცაცხვი

(მოთხრობა)

ლიერი ქარიშხალია. ქვეყანა სანსარებს, თითქოს ინგრევდო. დაბუა. არაფერი არ სხანს, მხოლოდ ხეების შრიალი ისმის. დრო გამომეებით წვიმაც აშანუნებს. ადიდებული მდინარე მსუილით ეხეთქება კლდეებს, თითქოს ბნელაში ვეღარან სეღავს და უნდა როგორმე ვსა გაიკვლიოსო.

ბერ გათენებამ მოატანა. ქარი ხელ-ხელა ჩადგა. წვიმა გადილო. დრუბლები გაიფანტ-გამოიფანტა. ამომავალმა მსემ სტეორცხა ქვეყანას თავისი მძღავრი სსივეები და შუა გაანო დამის ვეშან; ამას მოწმობდნენ აქ-იქ გაბნეული სისხლიანი დრუბლები. ხეებმა ააფრიადეს მწვანე ბაირაღები და მიულოცეს მსეს გამარჯვება. ქვეყანა მიუხდა, დამძვიდა. მხოლოდ ხეების ფოთლებს ჰქონდათ დიდი სურნული და მითქმა-მოთქმა: ერთმანეთს წუსხანდელს თავგდანსავალს უამობდნენ. სის ფოთლებსეღ და ბაღასებსეღ დაკიდებული ცვარი ათას ფრად ბეჭერიადებდა მსის სსივებსეღ.

დიდ მუსას, წუსხანდელ შუოთიან დამისგან მოქანცულს, ის იყო ჩასთვლიამ, მაგრამ ამ დროს შემოჯდა სეღ ვეპვი და ერთი სამინელი ჩხავილი მართო: „ვეა-ა-ა! ვეა-ა-ა!“

— კისრის ტესა, რა იყო, რა განდა ხეშან? უთხრა გულ-მოსულმა მუსამ. რას დამჩხავი თავს, ჯერ სომ რკოებიც არსადა მაქს...

— როგორ თუ დაგხსნავი?.. მე კი არ ვხსნავი, — ვამბობს. იცი, რა შეგურბაცხოფას მამულებს, რომ ხეშს ტუბილ გალობას ხსნავილს ემსი! მიაწუდღეო სკლმწიფევე, ბოდიში მოიხსნდე, თორემ... თორემ... მამინემის — დიდთავა ვეპუის-სულმა, ცუდ დღეს დაგუენებ! მეორეც ესა, რომ მე უმიხეხოად-კი არ ვიღუ-რი, როგორც შენა გგონია, მე ვემსი ხეშს მეკობარ ვეპუნა, რადგან ესეა ბუდის ვაკეოების დროა. სვენ ვადავწევიტეთ, ამ შენს კინწეროში ვავიკეთათ ბუდე.

— ჰა-ჰა-ჰა!... ვადიხარხარა მუხამ, რომ მეძუქრება კი-დუც! ვითომ რაო, რას დამაკლებს? ასე ვთქვათ, რამდენიმე რკო მომტაცო. წაიღე, ცეცხლად შეგურგოს... სტუმარიც სწორედ ასეთი უნდა, რომ მასწინძელს ვაუბტონდეს!.. მაგრამ ეჰ, რა გელაზარაკო შენ, გამოეეეებუელს!..

ვაბრახებულმა ვეპუნა უფრო მოუმატა ხსავილს, მაგრამ რომ ვერას ვასნა, აფრინდა და სხითლაც ვასწია.

მუხამ ამაჯად მია მვადლიერ-მოათუვადიერა არე-მარე, მერ-მე ვადახედა იქვე მღვომ ცაცხეს.

— თჰ, დიდა მშვიდობისა, მეხობელო! დღეს გუნებასხედ როგორა ხარ? გამოელაზარაკა მუხა თავის მეხობელს — მადლიანი დამე-კი იყო წუხელის... დიდი ბრძოლა ვექონდა მე და ქარს, მაგრამ აბა რას დამაკლებდა! ასის წლისა ვიქნები, და ჯერ ასეთი ქარიშხალი არ მინახავს. ვამძაკებული ვიქნე-ვდი ტოტებს... მკონი შენც რამდენჯერმე ჩაკცხე თავში! უკაცრავად, სრულიადაც არ მეწადა შენი ველახვა, ისე უცაბე-დად მომივიდა...

ცაცხემა თავი მადლა ბილა, ტოტები ვაისწორა, მაგრამ ერთი ტოტი სულ ვეღარ დახმრა: მოტეხილი ჰქონდა.

— ეჰ, სთქვა ამოახვრით ცაცხემა, მე-კი ცუდი დღე დამა-უნა ქარმა... ერთი დიდი ტოტი მომტეხა, აგერ მიწასხედ ვადა.

მაგრამ ჩვენ კიდევ კარგად ვადავუწიით. აბა ვადასხედე ამ მოსაწყობად; ძირიან-ფესვიანად ამოვღეჯალი ვადა. ძალიან თავი მოჰქონდა და სულ ცაპი იცქირებოდა ამაჲად. ესლან-კი გაჭი-
შული ძეგს მიწაზედ.

მუსხამ ვადასხედა წიფელს და სიბრალეულის ნიშნად თავი გაიქნია.

— შენ რომ თავში ჩამბრტევი, სთქვა ისევ ცაცხვმა, მე სუძრობად მივიღე. თან-კი ვუქრობდი: რა დროს სუძრობაა ამ შუალანისას-მეთქი. მეც ბევრი გინახუნე კვერდებში, მაგრამ ჩემი ბრალი არ არის: ქარი მასწავებოდა და აბა რა მექნა?..

ამ დროს მოფრინდა მთელი გუნდი ვევაგებისა. გაიმართა ისეთი ჩხვილი, რომ უერთა-სმენა აღარ იყო.

— რა სულელები არიან ეს ვევაგები, სთქვა მუსხამ, სულ უძისესოდ და უდროვოდ იცინ ჩხვილი. თავი მომბბეზრეს, ამ სძაბულებმა. ეს-კია, ჩემთვის სასარტკებლონიც არიან.

— როგორ? გაიკვირვა ცაცხვმა: ნუ-თუ ვევაგს შენთვის რამე სარტკებლობის მოტანა შეუძლიან?

— ძლიერ დიდი... უმანუსა მუსხამ. შენ ჯერ ჯონგა ხარ, მე-კი ხნიერი და გამოცდილი. უური დამიკდე. აბა მითხარ, რა მიზეზია, რომ ჩვენ მუსხები ასე ბლომად ვართ ტყეში? ჩვენს გამრავლებამი ვევაგებსაც დიდი შრომა მიუძღვით: მოიტაცებს სოღმე ვევაგი რკოს და მიაქვს, თათონაც არ იცის საით. ვსავსა რადგან ჩხვილი უევაგს, ვადლებს ნისკარტს და რკო ვავარდება. ვავარდნილს რკოს ვევაგი ძებნას არ დაუწევებს, რადგან ძლიერ სარმაცია. თუ ეს რკო კარგსა და ნოეიერს ადგილში ჩავარდა, იქ მეორე წელიწადს ამოვა ვატარა მუსხა. ასე და ამ რიგად სოგჯერ ისეთს ადგილს ახარებს ვევაგი მუსხას, რომ ვევაგს გაუკვირდება: საიდგან ვაჩნდა აქ მუსხა?

— ეს ვევაგა კარგი, ბიძია, მაგრამ ერთი ეს მითხარ: ჩვენ, ცაცხვებიც, რომ შრავლადა ვართ, ჩვენ როგორღა ვჩნდებით სსვა-და-სსვა ადგილს?

— ნუ-თუ არ იცი? უთხრა მუსამ: თქვენ ქარს უნდა გა-
დაუხადოთ მადლობა: რადგან ცაცხვის ნაყოფი ძლიერ ზატა-
რანა და მსუბუქი, ამიტომ ქარი ადვილად იტაცებს და ვინ
იცის, იქნება ცხრა მთას იქითაც გადაისროლოს.

არა თუ ცაცხვისა, სხვა ხეების ნაყოფიც, თუ ძლიან
ძმიე და დიდი არ არის, ქარს გადააქვს აქეთ-იქით და ამ
ნაირად მრავლდებიან სხვა-და-სხვა ხეები. სოკიერთ სის
ნაყოფს ფრთებც-ვი აქვს, რომ კარგად მოძრობდეს ჰაერში,
მაგალითად—ნაკერხნაღს და იფხანს. ეს ზირველად ესმოდა ცაცხვს
და დაუიქრდა. განა არა, ჭკუას ახლოა: აგერ, აიქ, ზატარა
ცაცხვი რომ მოჩანს, შარშან არსად იყო, ალბად ჩემი ნაყო-
ფი გადაიტანა იქ ქარმა და ახლა ცაცხვი გაიზარდა...

მუსა კიდევ რადასაც ეუბნებოდა, მაგრამ ვუავებმა ისეთი
სხავილი ვაბბეს, რომ აღარაფერი ისმოდა.

უცებ შორი ახლოს გამოჩნდა ადამიანი. მკლავზედ ცუელი
გადაედო და ტუისაკენ მიდიოდა.

მუსა და ცაცხვი შეკრთნენ. გულმა მაკმაგი დაუწყო: „ეს
არის, კხლავი დავიღუპეთო“, ფიქრობდნენ თავის გულში.

ვუავებმა ადამიანის დანახვაზედ დაიფთხრობდნენ, აფრინდ-
ნენ ჭვივილით და საითღაც გადაიკარგნენ.

კაცი თანდათან უახლოვდებოდა. მუსა და ცაცხვი კანკაღ-
მა აიტანა...

მაგრამ იმათს ბედზედ კაცმა გვერდით აუარა და ძლივს
თავისუფლად ამოისუნთქეს.

— ოჰ, მადლობა დმერთს! — სთქვა მუსამ, — გადაურწით სი-
ფათს. რამდენი მტერი გვეავს. ვინ მოსთვლას?... მაგრამ უდი-
დესი ხუხი მტერი-ვი ადამიანია... უხვენოდ ვერ ვახმლებს
ადამიანი, მაგრამ იმას ვერ ეს კარგად არ ესმის. ტყე რომ
არ იქოს, ჩვეყანა სულ გადახმებოდა. ხვენა ვართ რომ ჰაერს
ვაგრილებთ და ვასუფთავებთ, წვალს და სინოტივს ვინახავთ

მონადირე და პევის ქალი

(ზღაპარი)

ერთი მონადირე შიდ.ოდა გ'სა'სუდ; უცაბე თვალი მოჰკერა არწივს, რომელსაც გველი დაეჭირა და მიჰქანდა. მონადირემ ისარი ესროდა, ისარმა არწივს შორი-ახლო გაუარა; შეიფრთხილა არწივმა და გველი გაუკბრდა კლანჭებიდან; შეძინებული არწივი გაფრინდა შორს და მოძორდა იმ არე-მხრეს. მონადირე გაუდგა თავისს გ'სას. გველი დაეწია მონადირეს, მოჰკიდა ზირი ჩოხის კაღთაში და უთხრა: „რავი ამისთანა სიკეთე მიუბუი და სიკუდილს გ'დამძრინე, უთუოდ უნდა წამომევეე ჩემსა და ბედსა გ'წევო“.

მონადირემ უთხრა: შენ გველი ხარ და გველს როგორ გახდოვო?

— ფიქრი ნუ გაქვს, მე შენ არაფერს გაზნებო, უთხრა გველმა და გ'სას გაუღვნენ.

ბევრი იარეს, თუ ცოტა, გველმა მონადირე მიიყვანა ერთი გამოქვაბულის ზირთან.

გველმა უთხრა: „აი ეს არის ჩემი სასახლე, აქ ცხოვრობს მამა ჩემი, მე ესლა იმისთან შეგვივან, ვუძმობო ჩემს თავუგადანსა ვადალს და, როცა მძახემმა გკითხოს, — რა გაჩუქოვო? — შენ მოხთხოვე: ქისა, სასტკეპნი და საკრავი — სხვას ნურაფერს ნუ დასჯერდებიო. შევიდნენ გამოქვაბულში და დაინახეს, რომ დიდ ტახტზე წამოჭიმული იყო ვეშანის ოდენა

ვეებურთელა გველი. მონადირეს ჰირველ დანახვას შემოიხედა, მკრამძ, როგორც იყო, თავი შეიმაგრბ. გველმა უძმბო თავის მამას, როგორ იხსნა იგი ამ კაცმა სიკვდილისაგან.

გველემამს გაესარდა შვილის გადარჩენა და ჰკითხა მონადირეს: რა გაჩუქო ამ სიკეთისათვისაო?

მონადირემ უმასუსა: თუ თქვენი წუბლობა იქნება, მიბოძეთ ქისა, სასტკეპნი და საკრავი, სხვა არა მინდა რაო!

ამასუდ გველემამმა უმასუსა: ოქრო და ვერცხლი წაიღე რამდენიც კინდოდეს და ამ სასუქარს-კი ვერ გავიძეებო.

მონადირემ სხვა არა იხურვა რა და გველემამსაც აიღო ის სამივე ნივთი და მისცა მონადირეს.

მონადირემ ჩამოართვა და ჰკითხა: ეს ქისა რის მანქისაო?!

გველიც დგომა მივიდა ველებში

გველეშაპმა უპასუხა: დანძორე ქისაო!

დანძორი და უთვალავი ოქრო ვერცხლი გადმოცვივდა.

— ეს სასტკვენი რისთვის არის საჭიროვო, ჭკითხა კიდევ მონადირემ.

— დაუსტვინეო— უთხრა გველმა. მონადირემ დაუსტვინა, სტკვენასე მოგროვდნენ უთვალავარი ცხოველები და ჭკითხავდნენ მონადირეს: რა გნებავს, რას გვიბრძანებს, რა მოგართვათო!

— ეს საკრავი რის მქნისიო, — ჭკითხა მონადირემ.

— მოძარო და გაიკებო.

მონადირემ მოძარობა და გაიხმა საუცხოვო ხმა საკრავისა, რომელიც თავის თავად უკრავდა.

მონადირემ გველეშაპს მადლობა გადაუსხა და დასწრებულს
გზას.

ცოტა იარა, თუ ბევრი, გზაზედ გაიგო, რომ ერთი მეფე თავის ქალს ათხოვებს და სასიძოს ეძებს. მივიდა სელმწიფის სასახლეში. წინ გამოეგება სელმწიფე. მონადირემ უთხრა, შენი ქალი მე უნდა მომათხოვო ცოლადაო. მეფის ქალმა უური მოჭკრა ამ ლაპარაკს, გამოვიდა მეორე ოთახიდან და უთხრა სასიძოს: აბა, რით მოიკებ ხემ გულს, რომ მე ცოლად წამოგვეყო?

მონადირემ ამოიღო ქისა, დაბერტვა და ურიცხვი ოქროვერცხლი გადმოცვივდა ქისიდან.

— ეგ შენ-სელშიო, უთხრა განათხოვარმა ქალმა — აბა მომიცი ხემს სელში რას იზამსო?

მონადირემ გადასცა ქისა. რაკი ქისა გამოართვეს, ჰკრეს ზანდური და გამოაგდეს სასახლიდან.

წამოვიდა მონადირე დაღონებულად. რამდენიმე ხნის შემდეგ ისევ მივიდა სელმწიფის სასახლეში და სთხოვა მეფეს, — შენი ქალი უნდა მომათხოვო.

— ესლა რაღა გაქვს ხეში საკადრისი, რომ მე შენ მოგთხოვდეთ — ჰკითხა ისევ მეფის ქალმა, მისალმების შემდეგ.

მონადირემ ამოიღო სასტკეპნი და დაუსტკინა. ამ ხმაზედ ურიცხვმა ნადირმა თავი მოიყარა და ჰკითხავდნენ მონადირეს: რა გებავს, რას გვიბრძანებ, რა მოგართვათო!

მეფის ქალმა ესეც გამოსტკეუვა მონადირეს და გააგდო გარეთ. რამდენიმე ხნის შემდეგ მონადირე ისევ დაბრუნდა მეფის სასახლეში იმავე თხოვნით.

მეფის ქალი ესლაც კვლავინდებურად ტკბილად მიესალმა და შემდეგ ჰკითხა: ესლა რაღა გაქვს იმისთანა, რომ შენ ხეში ღირსი გახდეთ?

მონადირემ ამოიღო საკრავი, მომართა და საკრავმა თავის-
 თავად დაუკრა ისეთი ტკბილი და მომსიბლავი სმები, რომ
 ვეელანი განცვიფრებაში მოიკვანა.

მეფის ქალმა ეს საკრავიც გამოსტეუა, ჰკრეს ჭიტლავი
 და გარეთ გამოაგდეს. მწარედ დაღონებული მონადირე გაუ-
 დგა გზას, გზაში ძრიელ მოძივდა, საჭმელი ვერსად ვერ
 იძოვნა, მივიდა ერთს ქაცვთან და დაუწეო წითელ კურკან-
 ტელს ჭამა. ამ დროს თვალი შეასწრო ერთმა მკვარმა და
 უთხრა: ძმობილო, მაგ წითელ კურკანტელს ნუ სჭამ, თორემ
 ბოლოს ინანებო. არ გაეთავებინა ეს სიტყვები, უცებ შენიშნა
 რომ მონადირეს ვეებურთელა რქები ამოუვიდა, რომლებიც
 ცამდის სწვდებოდა. მივიდა მკვარნი მონადირესთან, აჭამა
 შავი კურკანტელი და რქები მაშინვე დასცვივდა. მონადირემ
 დიდი მადლობა გადაუხადა და გასწია ისევ მეფის სასახლის-
 კენ.

მივიდა სასახლეში თუ არა, მონადირეს გამოეკება მეფის
 ასული და ჰკითხა: ესლბ რა გაქვს იმისთანა, რომ მე ცო-
 ლად წამოგეკეო? მონადირემ ამოიღო წითელი კურკანტელი,
 უხვენა მეფის ქალს და უთხრა: აი ესა მაქვს, ვინც ამასა
 სჭამს—არც სასმელი, არც საჭმელი და არც საცმელი არ
 დასჭირდება, ნათლით შეიმოსება და აღარც მოკვდება.

მეფის ქალმა გამოართმევა დაუპირა; მონადირე გაუძლიან-
 და, მაგრამ ქალმა მაინც გამოგლიჯა ხელიდან და უცებ შეს-
 ჭამა. იმ წამსვე მეფის ქალს ისეთი რქები ამოუვიდა, რომ
 ცამდის სწვდებოდა.

დაღონებულმა მეფემ მოიწვია ვეხირები და შეუდგა რჩე-
 ვას; იფიქრეს, იფიქრეს და გადასწევიტეს: რაკი ამ კაცმა ამის-
 თანა საქმე გეიო, წამალიც ამასვე ეცოდინებაო. მოიწვიეს
 მონადირე და სთხოვეს მარხენა.

მონადირემ მოითხოვა: — დამიბრუნეთ უკან ჩემი ქისა, სას-
ტვენი და საკრავი, მომათხოვეთ თქვენი ქალი და მოვარჩენო.
მეტი ვსა არ იყო, მკვებ დათანხმდა, გადასწერეს ჯვარი; ამის
შემდეგ მონადირემ აწამა თუ არა თავის ცოლს შავი კურკან-
ტელი, რქები მაშინვე დასცვივდა.

ლ. ბოცვაძე

ორი მონადირე

(თარგმანი)

რთ ტყეში ორი მონადირე ცხოვრობდა,
სტეფანე და ჰეტრე.

სტეფანემ ჰეტრე ძლიან გააჯავრა:
იძისი ირემი და ძღველები წაასხა, და
რაცაჲ იძის საყბანკში ნადირი მოსუ-
ღებოდა, არა სოგავდა და ხუმად მიჭქონ-
და თავისთან.

ამ ამბავმა საშინელი ჩხუბი გამოიწვია და ერთმანეთს გა-
დაჭკიდა მონადირენი.

— მიფრთხილდი, სტეფანე—დაემუქრა ჰეტრე—თუ ხელში
სამივარდი, არ დაგსოგავ, იცოდე!

— თუ აგრება—მიუგო სტეფანემ,—არც მე დაგსოგავ! შენს
ქონს ცეცხლს წაუუკიდებ!..

ერთი ერთმანეთის შიშში ცხოვრობდნენ მესობლები.

ერთ საღამოს ჰეტრე თავის ქონის წინ იჯდა. შესედა,
სტეფანე მორბის თხილამურით, უკან გააფორებული დათვი
დასდევსება, საცაა წამოეწევა... აგერ სტეფანეს ფეხი გაუსნ-
ლტდა, თოვლზედ გაიშლართა...

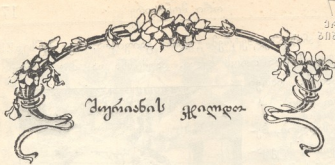
ამის ღანსვასვედ ზეტრემ გულში ვაიფიქრა: ასია შენსუა!!!
 მერე უცბად სტაცა თოფს ხელი, დაუძისხა და შიგ გულში
 ასალა დათვს. დათვი
 ღრიბლით დაეცა.

— გამაღლობ, ზე-
 ტრე!.. უთხრა სტეფან-
 ნემ და ფესქვემ ხაუ-
 ვარდა. დემერთმა დაგი-
 ფარა: ამაღამ შენი სა-
 ხლაკარი უნდა გადა-
 შეწვა. თუ დემერთი
 გწამს, მანატიე!.. იმ
 დღიდან მერიგანენ
 მტრები: ერთ ქოსში ცხოვრობენ, ერთად ნადირობენ და ისე
 უუვართ ერთმანეთი, რომ ქვეყანას მშებად მიახნია.

განა

მურიანის გიგანდი

რთს ღარბ, წვრილმუილ მებბღეს იმბღენი უზარ-
მზნარი გოგრა გბესზრბღ, რბმ მბუელს სბბუელს
უგგბრღბ.

— მბღი ბმ გოგრბს ბბტბრბს მბუბრბმბუე,
სბუებ მებბღემბ.—სუღ იბზს ხბგუბჩბჩბეს, კბრგბღ
მბუბრბუბ მბმბულს ბღ კბრგ მბსბკბღს მბგცმბბბბ.

ბრც ეხღბ ბბრწმბენბღებ, რბმ კბრგბღ უუგული
ხემს ბბსტბნს!

ბბტბრბმბ მბღბბნ მბუწბბნბ მღვები, ბქბ მებბღბს უზბრი
ბღ სუბბ მბხებბ ბხუქბ.

იბბუე სბბუელბმბ ერბბი გბკუბბუბული გლები ცსბკბრბბბბ.
ზურბბ, ფუღბბ, სბქბნღბბ სბვესუ ჰქბნღბ ბუბბბი, მბგრბმ
იბბსბბნბ მბუნწბ ბღ მურიბბნი იუბ, რბმ სსკუბ სბკუბბუ ღბს-
კბრბკუბბ ხვღებბბბ გუღბმბ.

— სუბბი მბხებბი ერბ გოგრბმბმბ!—უგგბრღბ მურიბბნს. ბჰბ,
ღმურბბბ! ბუ-კბ ბგრუბ, მუც მბუბრბმბუე რბსმბუ... ერბ კბრგ
გოგწს მბუგგური... ბუ გოგრბმბ სუბბი მბხებბი მბსცბ, მუ გოგწ-
მბ ერბ ბუბმბნსბც ბღვცბნცღბბუ.

მბვიბბ ბღ ბბვი ბბუკრბ:

— ბმბღენბ წუბღბბბ მბსსბკს, ბბტბრბბ, მენბ ბღ ხემტკბნ
კბ ბრბვიბბბრბ ჰბტბკუბსცმბბ ბრბ კქბნბბ. ეს გოგწბ მბუბრბბუბ,
მენბ ჭბრბმბ, კბნგუბ ვბსუქებბღ მენბვბს.

ბატონი მაშინვე მიუხვდა განმრავლებას და დიდი უარი უთხრა, მაგრამ ისე ჩაბეჭვდა შურიანი, რომ ვეღარა გააწეო-რა.

— კარგი, მშაო, რაკი აგრე მოხვო, უარით არ გაწე-ნინებ, მაგრამ არც ხელფართიელს ვაკისტურებ. აი ეს ვოკ-რა ორ მაკისთანა ვოჭად მიდიროს. წაიღე და ღმერთმა მოკა-ხმაროს.

ნ. შ—ანი.

პირუტყვის გონიერება

მოსიარული ძაღლი

(თარგმანი)

ოციერთი პირუტყვი საკვირველი მოხერხებული და კმაკია.

აი ერთი მაგალითი ძაღლის მოხერხებისა და, მაშინდამე გონიერებისა.

ერთ სახლში მღვდელი სტუმრად იყო. საუსმესედ სხვათა შორის მოხრაკული სორცი მიართვეს. მაკიდას ქვეშ ძაღლი იწვა; წამ და უწამ აჭეოფდა ფეხს და სტუმარს მუხლზედ დაადებდა. მღვდელმა რამდენიმე ლუკის სორცი უთავაზა ძაღლს.

საუსმე რომ გაათავეს, დანარჩენი სორცი დიასახლისმა საკუჭნაობი შეიტანა და თაროსედ დასდო. ძაღლს-კი კიდევ შიოდა. მივიდა სტუმართან, დადგა უკანა ფეხებზედ, წინა ფე-

სი გაეწოდა, და როდესაც მღვდელმა ხელი მოსჭიდა, საკუწხაოში წაიუყანა და დაბეუნა იმ ადგილთან, სადაც შემწვარი ჭქინდით მხნასული; რასაკვირველია, ცოტა ხორცი კიდევ მისცეს და დაბრუნდნენ ოთახში.

ძაღლი მაინც ვერ დაკმაყოფილდა; რამდენჯერმე მიაწოდა მღვდელს ფეხს, მაგრამ რაკი დარწმუნდა, რომ სტუმარი უურადღებებს აღარ აქცევდა, სერხს მიმართა: აიღო მღვდლის ქუდი და საკუწხაოში დასდო თაროს ქვეშ, თიონხაც იქვე მიწვა. მღვდელი მინ წახსავლელად მოემსახდა; ეძებეს ქუდი, ეძებეს და საკუწხაოში-კი იპოვეს. ამისთანა მოხერხება ზირუტუისა ეველას გაუკვირდა და უხვად დააჯილდოვეს შემწვარი ხორციით.

დაკარგული ბავშვის პოვნა

ამერიკაში ზლანტატორს ოთხი წლის ბავშვი დაეკარგა: იქვე სასლის მახლობლად ტყე იყო, ბავშვი შიგ შესულიყო და აღარ დაბრუნდა.

შემინებულმა მამამ შემოირბინა მახლობელი ტყე, ძაღლი სმით უძახა თავის შვილს; ვინც-კი შესვდა, ევლას ჰკითხა, —სომ არ გინახავთ ჩემი ბიჭიო? მაგრამ ვერას ვახდა.

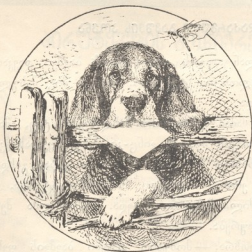
მეორე დღეს ერთი ინდოელი მონადირე ესტუმრა, თან საგანგებოდ დაგემილა მეძებარი ჰეავდა. მანზინძელმა შესწავლა თავისი უბედურება.

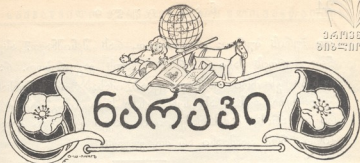
ინდოელმა უთხრა, — მომეცით თქვენი ბავშვის ფეხსაცმელი, იქნება განოვოთ შკალოო.

დაუძახა თავის ძაღლს, მიუტანა ცხვირთან ფეხსაცმელი და ასუნებინა. ჭკვიანი ზირუტუვი მაშინვე მიხვდა, რას უბრძანებდა თავისი ზატრონი. გავარდა ესოდგან, დადუნა თავი, და გაეჩნა ტუისკენ; ზატრონიც უკან გამოკაკადა.

ტყეში ძაღლმა გაუსწრო თვალთაგან მიეფარა და დიდ-
 ხანს არ დაბრუნებულა. მერმე უცბად გაჩნდა თავის ჰატრო-
 ნის წინ, დაიწყო მხიარულად ეკუება, თვალები ნაკვეწისხდი-
 ვით ანთებოდა, სულს ძლივს იბრუნებდა; ეტეობოდა, ძაღლიან
 დაღაღუღიეო, მავრამ მიუხედავად ამისა ანიშებდა თავის ჰა-
 ტრონს, თან გაძმოეო. დიდხანს მოუხდა ჩვენს ინდოელს უკან
 დევნა. ბოლოს ერთ დაბურულ ადგილს შიასწია; ძაღლი გა-
 ჩერდა. შივიდა ინდოელი და რა ნახა? ბაღასსეჲ იწვა, სიმში-
 ლისგან და დაღაღუღობისგან გონსისხდილი ბავშვი.

ნინო მაჭავარიანისა.

პატარა ზანდი

ერთმა ამერიკელმა ქალმა თავის მეგობარს ჰატარა ზან-
გის ხელთ ერთი კალთი ეურძენი და წერილი გაუგზავნა.
გის მინდორზედ იყო. ზანგმა მიიხედა-მოიხედა და, რომ დაი-
ნახა, არავინ მხედავსო, დაჯდა და რამდენიმე მტკვანი ეურ-
ძენი შეჭამა. როგორ გაუკვირდა უბედურს როცა ქალმა, რო-
მელსაც იმან ეურძენი მიართვა, უთხრა:

— შენ აქედან ექვსი მტკვანი ამოვიღია.

— ვინ მოგახსენათ თქვენ ეგა?

— აი ამ ქალადმა.

— ეგ შეუძლებელია; მაგას არაფერი არ დაუნახავს, რად-
განაც ეგ მე ჯიბეში შედო!— წამოიძახა კაცობულმა ჰატარა
ზანგმა.

გ. ნამორაძე.

გრძნობის უბედრობანი

1. აიღეთ ხაში ჭიქა: ერთი ბავსეთ თბილი წყლით, მეორე ცივით, მესამე ხელთბილით: ერთი თითი ჩაჭყავით ცივ წყალში და მეორე თბილში, შემდეგ ამოიღეთ ორივე თითი და ხელთბილ წყალში ჩაჭყავით. რასა გრძნობთ? იმ თითში, რომელიც წინაღ ცივს წყალში იყო იგრძნობთ სიცხეს და, რომელიც თბილ წყალში იყო, სიცივეს.

2. დახარხარეთ გრძელად ზურის გული, დაღეთ შუა თითი საღოჯ თითს და აგორავეთ ორივე თითის ბოლო-

თი ზურის ბურთი; დააკვირდით, რას შენიძნა? ასე გვეთ-
ნებათ ერთის მკვირს ორ მარცვალს ვაგვარებთო. რას ავი-
წყენებს ეს ორი უბრძლო ცდა? იმას, რომ ხანდახან შთა-
ბეჭდილება, რასაც ახდენენ ხუენსე საგნები, გვატყუებ, სწო-
რი არ არის, მაშასადამე დიდი დაკვირვება და ცოდნა სა-
ჭირო, რომ აღმოვაჩინოთ არ მოტყუვდეს.

გამოცანები

აწაცუნდა-აწაცუნდა,
ბატონსაც და უძესაც უნდა.

ღორია ღურღუმელია,
მიწაში ჩამძრომელია.

უხივარ სესა, ვაქსეკ სელსა:
მოდი მაძაშენის შსესა.

რ ე ბ უ ს ი

მე-6 №-ში მოთხუებული შარდის ახსნა: მერცხელი
გამოცანა: 1) ტუვილი. 2) დახატული. რეზუსები: 1) ჭაბუ-
კი. 2) სელი.